

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

NOV./DETS. 1939

Nr. 11/12

Helina Linn
Keskraamatukogu

Noorte Kotkaste Vanem ja Peastaap
soovivad

kõigile noortele kotkastele, noortele haugastele,
nende sõpradele ja noorte juhtidele

rõõmsaid jõulupühi

ja

õnnerikast uut aastat !

Detsember, 1939.

Käesoleval aastal isiklikke
õnnesoove ei saadeta.

Igavene Issand.

Jeesus Kristus on see sama eile ja tänä ja igavesti.

Zebr. 13, 8.

Kotkajuht E. Tõldsepp,
Kaarma koguduse õpetaja.

Jälle kord oleme saanud salapärasesse jõlumaaailma.

Sulle kerkinud filmade ette jõulud, kus sa väikeste lapsena särasilmil seisid jõulukuupe all, kus sa hella ema ja hoolitseva isa, armsate õdede ja vendade ning sõprade käest võtsid vastu kingitusi ning laulsid jõululaule.

See kõik oli ilus ja muinasjutuline. Palju soojust ja rõõmu oli siis kodus.

Kuid päevad pöördusid lehekülgedena aegade raamatus. Nastad kadusid ajamerre.

Palju on muutunud sellest ajast, kui veel pisikeste lapsena jõulupühi pühitsime.

Paljude kodu on selle aja sees tühjaks ja õudseks jäänud, kus vaid külmad tuuled puhuvad.

Paljud on oma isaokjale selja pööranud ja laia maailma läinud.

Paljud sõbrad on meile waenlasiks saanud.

Palju, palju on muutunud sellest ajast, kui lapsena jõule pühitsesime.

Üks on aga samaks jäänud, see on jõululapsuke Jeesus Kristus — see sama eile ja tänä ja igavesti.

Tema pole muutunud aegade kadumuses. Tema tuleb ikka ja jälle meie juurde, et meie kodus ja kallis eesti tares võiks olla rahu ja rõõmu, üksmeelt ja armastust.

Tormine ja võitlusrohke oli Tema elutee. Ajad ja olud olid samuti muutlikud nagu tänapäeval.

Need, kes temale eile hõiskasid: „Soosianna!“, karjusid juba mõne päeva pärast: „Poo risti! Poo risti!“

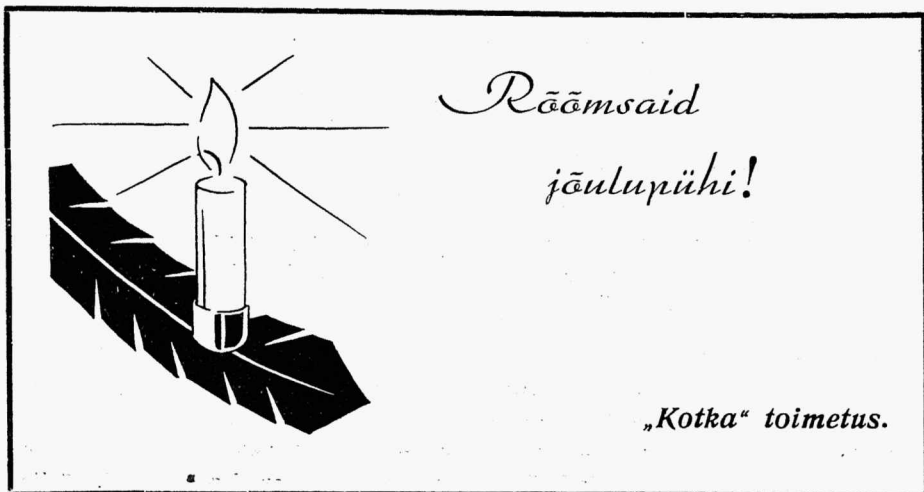
Siiski oli Tema see, kelle läbi tuli rahu ja rõõm siia maailma. Tema rahus vaikisid kõik elumere tormid ja Tema on see, kes ka sel aastal jälle meie kotta astub, et meie valu waigistada ja rõõmu, soojust ning walgust meie pimedasse ellu tuua.

Tema on ainus, kelle peale võime kindlad olla oma elumuredes ja võitlustes. Tema on ainus, kes meile kunagi selga ei pööra, vaid kes ütleb: „Waata, mina olen iga päev teie juures kuni maailma otsani!“

Tema tahab, et jõuluküünalde sära võiks paista soojust ja armastust meie kõigi südameisje ja meie kodusje, ja et võiksime kuulda läbi võitluste ja sõjakära Petlemma inglite jõululaulu: „Au olgu Jumalale kõrges, ja maa peal rahu inimeste seas.“

Selle soowiga tuleb meie õnnistegija Jeesus Kristus ka sel aastal jõululapsukesena meie juurde.

Tema on ainus, kes suudab meile jäädawat rahu ja rõõmu pakkuda, sest Tema ei kannu eneses maailma muutuvat palet. Amen!

10. tegevusaasta künnisel.

Noortemagister I. Tedersoo.

Noorte Kotkaste Peastaabi ülem.

Viimastel kuudel on maailma vapustanud suured sündmused, mis meiegi elus suuremal määral kajastuvad. Lähedane sõjatallermaa, riiklikkude jõu-vahekordade ümberkujunemine, mitmete suurriikide sõttapaiskumine, need kõik toovad uusi olukordi Eesti seesmise elu arendamises ja kujundamises.

Selle murrangulise ajajärgu algul koostati noorte kotkaste uue, järjekorras kümnenda, tegevusaasta töökava. Kuigi mõni küsimus selles kavas on esialgselt jäänud lõpliku lahenduseta, peame siiski kõik oma võimed ja kogu jõu rakendama, et oma töökava täies ulatuses täita kõigi esinevate raskuste kiuste.

Noorte kotkaste laiemaid hulki haaravad tegevuskavas kaks ettenähtud sündmust:

1. Üleriigiline laager, mis tuleb pidamisele juulikuu esimesel poolel kestusega kuni 10 päeva. Sellest laagrist võtavad osa noored kotkad ja skaudid.

2. Üleriigiline noorte kotkaste tööde näitus, mis peab tähistama meie organisatsiooni 10 aastat kestnud tööd ning andma ülevaate sellest.

Kitsamas ulatuses haarab noorte kotkaste tegelaskonda 10 aasta töö ülevaateks väljaantav koguteos „10 aastat noorkotklust“. Ja 10. tegevusaasta peale langeb ka kaaluva tähtsusega küsimuse algatamine noorte kotkaste juhtide kooli töö alustamisega.

Loomulikult on need loeteldud punktid meile suursündmusteks, kuid noored kotkad pole millalgi tegutsenud vaid suursündmuste jaoks. Pidev igapäevane töö käib oma rada ja kui erakordseist oludest tingituna sellesse igapäevsusse ka midagi uut on sattunud, siis oleks see vaid huvitavam nii noorte kui ka juhtide seisukohalt. Tegevuskava kohta on „Kotkas“ oma eelmises numbris andnud ülevaate (lk. 161—164), seepärast lubatagu siinkohal peatuda vaid üksikul punktil — üldlaagril.

Uleriigiline laager nõuab järjest praktilisemalt eeltöödele asumist. On arvata, et laagri juhtkond määratakse Noorteorganisatsioonide Peavanema poolt üsna varsti. Siis tulevad ka lähemad juhendid, mille järgi ettevalmistused malevais võivad alata. Võib arvestada, et noored kotkad oma organisatsioonist tooksid umbes 2500 osavõtjat ja skaudid 1000. Ei ole kerge seda osavõtjate hulka majutada, toitlustada, ühiseks pereks rakendada, huviküllaselt noorte nälga heade mälestuste jätmiseks rahuldada. Telgid, toetused kuludeks, all-laagrite juhtkonnad, võistluste meeskonnad, osavõtjate ettevalmistamine — need mured tulevad malevate staapides päevakorradele. Kuid neid muresid ei lahenda noorte kotkaste malevate staabid üksinda, vaid seekord on kaasmuretsejaks skautide juhid. Kõik kõnelused on senikaua üksmeelselt lausunud, et all-laagri koosseisus kuuluvad skaudid ja noored kotkad ühise perena ühise juhtkonna alla. Nii võime loota laagri arenemist sõbralikel alustel ühise töö viljana meie Eesti noorte peres ennenägematuks nii kogult kui ka võimsuselt.

Selline ühine ettevõtte on õilis ülesanne, mille head kordaminekut tasub taotleda. Ja sellises püüdluses ei ole meie, noored, üksinda, vaid meie noorte juhid eesotsas Peavanemaga ja kõik meie riigijuhid on samal seisukohal. Selles vaimus esines 18. oktoobril Riigivolikogus peaminister prof. J. Uluots uue valitsuse deklaratsiooniga, kus seisab muu hulgas:

„Mida enam pingeid väljaspool, seda rohkem peavad olema ühendatud ja koondatud kõik rahvast ja riiki hoidvad seesmised jõud. Rahvuslik ühtehoiutunne peab läbistama kõiki meie kodanikke. Vabariigi Valitsus püüab omalt poolt soodustada selle ühtehoiutunde süvendamist, pehmenendada vastuolusid ning luua lepliku koostöö tahet kõigi riiklikult hingestatud kodanike ja nende gruppide vahel. Lahkhelideks pole praegu aeg ega koht.“

Ma ei tarvitse siin rõhutada, mis on meie, noorte kohus neid mõtteid lugedes. Seda teab igaüks. Kuid samuti oskab igaüks meist lugeda eeltoodud ridadest, et meie ühispuüdlused saavad toetuste osaliseks, kuivõrd see praeguses olukorras vähegi mõeldav.

Kuid ka oma igapäevases töös ja taotluses ei seisa noored enam üksinda. Hariudministrina tööle asudes ütles prof. P. Kogerman noorte organiseerimise aladel järgmist:

„Noorsoo-organisatsioonide tegevuses, mis enesest moodustab täienduse kooli õppe- ja kasvatustööle, on esimese astmena kohane skautlikku laadi organisatsioonide tegevus. Selle edendamiseks tuleb olemasolevad killunenud organisatsioonid kokku viia ühiseks noorte üldiseks algorganisatsiooniks, mille toetamist tuleb laiendada ulatuslikumalt seitskondlikkudele organisatsioonidele ja omavalitsustele. Küpsema noorsoo organisatsioonide tegevust nii maal kui linnas tuleb omavahel kooskõlastada, pannes nende sisulises töös rõhku noorte sidumisele tegeliku töö ja eluülesannetega.“

Nende tegevuse elustamiseks tuleb välja arendada ka noortekodude võrk. Samuti tuleb panna rõhku noorsoojuhtide süstemaatilisele ettevalmistamisele, parandades kutseliste noorsoojuhtide teenistuslikku seisundit ja viies neid ühele alusele eraõppeasutiste õppejõududega. Tähelepanu tuleb pöörata ka soodsamate võimaluste loomiseks noorsoo kehalise kasvatusel alal.“

Selles seletuses võime näha kajastuvat meid, noori kotkaid, huvitavaid küsimusi: ühendamine skautide organisatsiooniga, noortekodude võrgu arendamist, noorsoojuhtide ettevalmistamist ja kutseliste noortejuhtide teenistusliku seisundi parandamist.

Praegusel hetkel võime ühendamise küsimustes vahest kokkuvõttes öelda, et lahendus siin vähemalt esialgu jääb tulemata. See tähendab noorte kotkaste ja skautide (samuti kodutütarde ja gaidide) organisatsioonide töölejäamist senistel alustel. Selle mõtte võidulepääsemist võime järeldada peaministri lauses „Vabariigi Valitsus püüab... pehmenendada vastuolusid ning luua leplikku koostöö tahet kõigi riiklikult hingestatud kodanike ja nende gruppide vahel“. Ühendamine, nagu see senikaua käsitlusel on olnud, ei ole kahjuks leplikku koostöö tahet esile toonud. Vastupidi, ta on äratanud kibestumist. Neid ridu kirjutades ei ole allakirjutaja küll sugugi loobunud ühinemise või ühendamise vajaduse pooldamisest. See on vajalik läbi viia juba kokkuhoiu saavutamise pärast, seda on vaja, et ühise noorteorganisatsiooni „toetamist laiendada ulatuslikumalt seltskondlikkudele organisatsioonidele ja omavalitsustele“. Kuid praegune pingeline ajajärk on liiati raske, et murda organisatsiooni põhi- aluseid ja juhtkonda ning väikesearvulist noorte sõprade hulka lahkkelidesse viia.

Noorsoojuhtide ettevalmistamise alal oleme töötanud viimaseil aastail intensiivselt ja ees seisab tähtsate kavade väljatöötamine ja ellurakendamine. Kuna siin on töötatud juba teatud kontaktis Haridusministeeriumi Noorsoo ja Vabahariduse Osakonnaga, siis loodetavasti võiksid mõlemapoolsed kavad ühte langeda, ilma et vajadust oleks valusaid murranguid tekitada.

Eriti rõõmustavaiks punktideks Haridusministri seletuses on meile aga noortekodude võrgu loomise mõte ja palgaliste noortetegelaste olukorra normaliseerimine. Mõlemad küsimused on juba hulk aastaid päevakorral olnud küll kõnelustes, küll kirjades. Jääb loota, et mõlemad küsimused tegelikku ellu rakendatakse juba ligemas tulevikus, palgaliste noortejuhtide suhtes aga hiljemalt uue eelarveaasta algusest. Nende mõtete ellurakendamine võiks siis olla noorte kotkaste 10. tegevusaasta helgemaiks punktideks.

Praktilisi juhendeid leiata raamatust

„Pesakotka katse“

Hind 35 senti.

Raamat on taskuformaadis, koostatud isikliku käsiraamatuna kasutamiseks igale poisile.

Raamatut võib saada:

- 1) maleva instruktorilt; 2) otse talituselt tellides, lisades iga eksemplari kohta 35 senti väärtuses postmarke; 3) Tallinnas: KL Tarvetelaost, Kaarli 8; 4) Tartus: „Koolivara“, Võidu tänn. 10.

Väljavõtteid Noorte Kotkaste Vanema käskkirjadest.

NOORTE KOTKASTE VANEMA käskkiri nr. 125

Noorte Kotkaste tegevusse asumise aastapäeval 1939. a.

§ 1.

Tänase päevaga astub Noorte Kotkaste organisatsioon oma kümnendasse tegevusaastasse. Varsti võime teha kokkuvõtte kümne aasta tegevusest.

Noored, teie innukas töö oma peres või rühmas, teie kindel piüüd täita noore kotka kumbeid ja seadusi, teeb teist tublide meeste väärikad järglased; noorte juhid ja vanemad sõbrad, teie heatahtliku nõu ja abiga suudavad noored saavutada ülesseatud eesmärgid. Soovin kümnendasse tegevusaastasse astumise puhul teile kõigile indu ja veendumuslikku valmisolekut tegevuse jätkamisel, et saavutusi hinnates võiksime tunda tõsist rõõmu tehtud tööst, et võiksime ka anda lootusrikka vastuse kõigile küsijaile iga noore näol, kes kasvanud noorte kotkaste ridades.

J. MAIDE,

Noorte Kotkaste aj. Vanem.

J. TEDERSOO,

Peastaabi Ülem.

NOORTE KOTKASTE VANEMA käskkiri nr. 124

Tallinnas, 18. novembril 1939. a.

§ 1.

Noorteorganisatsioonide Peavanema otusega on kinnitatud noortemagistri kutses alljärgnevad noorte kotkaste juhid:

1. Harju Maleva instruktor kotkajuht Eduard Tiik, arvates 14. aprillist s. a., kes kaitses nimetatud päeval oma noortemagistri väitekirja teemal „Merinoorkotkaste sihid ja töö“ rahuldavate tulemustega van.-leitn. A. Varese ja nmag. V. Pihlau oponeerimisel.

2. Peastaabi instruktor ja Tallinna Maleva Lõuna malevkonna pealiku abi kotkajuht Johann Laar, arvates 19. ap-

rillist s. a., kes kaitses nimetatud päeval oma noortemagistri väitekirja teemal „Pioneerala rakendamine Noorte Kotkaste tegevusse“ rahuldavate tulemustega nmag. A. Ohaka ja kotkajuht A. Kuus'e oponeerimisel.

3. Narva Maleva vanema abi kotkajuht Aleksander Keppi, arvates 20. maist s. a., kes kaitses nimetatud päeval oma noortemagistri väitekirja teemal „Laagri sisekord ja tseremooniad“ heade tulemustega nmag. E. Vardja ja nmag. R. Lahi oponeerimisel.

Soovin uutele noortemagistritele õnnende töös noorte kotkaste kõrgemas astmes meie rahvale ja riigile tubli ja teguvõimsa järelpõlve kasvatamisel. Eriti tänan nmag. A. Keppi't tüseda töö eest, mida tema rea aastate jooksul hoolikalt kogu-aastas mahukaks väärselt magistritööks on kujundanud.

§ 2.

Luban asuda tegevusse Noortemagistrite Kogul minu poolt kinnitatud kodukorra alusel, mis avaldatud „Kotkas“ nr. 7/8 — 39. a., arvates 02. juunist s. a. Samast ajast lugeda tegevuse lõpetanuks Noortemagistrite Ajutine Keskus, Peavanema käskkirja nr. 57 § 1 alusel.

§ 3.

Kinnitan Noortemagistrite Kogu esimeheks nmag. Valter Hiire ja juhatuse järgmises koosseisus: nmag. Aksel Ohaka (abiesimees), nmag. Riho Lahi (sekretär), nmag. Ernst Tarn ja nmag. Voldeemar Kulasalü ning juhatuse liikmete kandidaadid nmag. O. Randvee ja nmag. E. Vardja, kõik üheks aastaks, arvates 22. augustist s. a.

§ 4.

Määrän Noortemagistrite Kogu juhatuse asukohaks Tartu.

J. MAIDE,

Noorte Kotkaste aj. Vanem.

J. TEDERSOO,

Peastaabi ülem.

Kj. Jaak Vahur kaitses noortemagistri-väitekirja.

18. okt. 1939. a. kaitses Noorte Kotkaste Tallinna Malevas NK Tallinna Maleva „Pikse“ rühma vanakotkas kotkajuht Jaak V a h u r noortemagistri-väitekirja teemal: „Noorte kotkaste matkade süstematiseerimine“. Oponentidena esinesid noortemagister K. Liping NK Peastaabist ja noortemagister P. Rootalu Viru malevast.

Kj. Jaak Vahur.

Jaak V a h u r on sündinud 17. jaanuaril 1884. a. Ametilt pedagoog.

J. Vahur astus Noorte Kotkaste organisatsiooni 1935. a., mil organiseeris Tallinna Maleva Kalevi Malevkonnas „Pikse“ rühma, tegutsedes tänaseni sama rühma vanakotkana. Üksus on üks suuremaid malevas ja avaldanud kogu aja edukat tegevust.

J. Vahur on osa võtnud mitmest vanemate juhtide harjutuslaagrist, hulgast laagreist ja õppepäevadest.

Teenete eest Noorte Kotkaste organisatsioonis on J. Vahurile annetatud NK teenetemärk.

Ettevalmistused matkaks.

Väljavõte kj. J. Vahuri noortemagistri-väitekirjast: „Noorte Kotkaste matkade süstematiseerimine.“

Peale pingutatavat koolitööd vajavad noored puhkust. Suvi loob laialdased võimalused tervistavaks, rõõmsaks ja kultuurseks puhkuseks. Noored väljendavad tungi pääseda matkale.

Juhtide õlul lasub vastutusrikas ülesanne korraldada noortele huvitavaid matku. Rühmas kutsutakse selleks ellu matkasalgad, 6—10 noort igas salgas. Matkasalga kuuluvate noorte vanuse vahe ei tohiks ületada kahte aastat. Suur vahe vanuses, sellest olenevad teadmised, füüsiline jõud — need mõjuvad takistavalt matka heaks eduks. Matkasalga liikmed peaksid olema enamvähem ühiste huvi-

dega, peaksid suutma mõista teineteist, arvestama üksteise soove ja kui olukord nõuab, olema abivalmis. Lühidalt — matkasalga liikmed peavad moodustama omavahel sõbraliku perekonna.

Vanemate komiteede kaudu tuleb juba varakult leida allikaid ainelise toetuse hankimiseks matkasalgale.

Et matk kujuneks oma ülesannetes kõigiti tulemusrikkaks, tuleb määrata matkajuht. Matkasalga liikmed jaotavad omavahel abijuhi, kassapidaja, varustaja, koka, abikoka, sanitari, tulevanema ja päevapiltniku ülesanded.

Abijuhi ülesandeks on matkajuhi abis-

tamine ja üldvarustuse eest hoolitsemine. Kassapidaja lahendab majanduslikke küsimusi ja korraldab arveraamatut. Varustaja hoolitseb toidutagavara eest. Kokk ja ta abi valmistavad toite.

Sanitariks valitu peab olema sooritanud esmasabiandja erikatsse. Arstimid ja sidematerjal on tema hoole all. Tema ülesandeks pole mitte üksnes esmasabiandmine, vaid ka järelevalve, et kõik täidaksid tõrkumatult puhtuse ja tervishoiu reegleid. Ta kontrollib vee sügavust ja soojust enne ujumist.

Tulevanem korraldab laule, mänge ja lõkkeõhtuid, valvates, et tuletegemisel oleks võetud tarvitusele kõik ettevaatusabinõud kahjutule tekkimise ärahoidmiseks.

Piltnik pildistab omal algatusel või juhi ülesandel tähtsamaid kohti ja momente matkal.

On matkasalkade koosseisud kujunenud, tuleb otsustada, millal teostub matk. Mitmepäevane matk vara kevadel pole hea, öökülmad rikuvad tuju ja tervist. Pikemaid matku võib ette võtta siis, kui ööd on juba soojad. Vara kevadel võib soovitatavaks pidada ühepäevaseid matku kodu ümbrusega tutvumise otstarbel.

Seejärel tuleb kavastada matka teekond (marssruut). Teekond tuleks läbi töötada kaardi järgi. Sobivamaks matkakaardiks on „Kas tunned maad“, mis on

valmistatud mõõdus 1:200 000. Ka „Eesti maanteede kaart“ on selleks otstarbeks kohane. Andmeid selle ümbruskonna vaatamisväärsuste kohta, kuhu mõeldakse matkata, võiks paluda kohalikele noorteorganisatsioonide juhtidelt, kui nende leidmiseks ei kasutata käsiraamatuid.

Matka teekonnas tuleb kindlaks määrata lõunastamise ja puhkelaagri paigad. Päevase teekonna pikkus võiks olla nooremail 15—20, vanemaail 20—25 kilomeetrit. Kiire liikumine matkamisel ei võimalda maakohtu põhjalikult tutvuda. Iga kolmas päev matkal tuleks pühendada puhkusele.

On huvimatka teekond koostatud, tuleb alustada kirjavahetust asutistega, kus kavastatakse peatuda. Kirjas tuleks märkida matka eesmärk, ülesanded ja salga liikmete arv.

Teekonna võib kavastada ka nii, et algul tuleb käia jalgsi, lõpul aga sõita omnibusel, rongil või laeval. Niisuguse kombinatsiooniga oleksid kõik matkast osavõtjad rahul.

Kui kaua peaks kestma huvimatka? Üheks matkaks on küllalt 5—10 päevast.

Paar kuud enne pikemale matkale asumist tuleks matkasalga liikmete vanemaile saata ankeetleht. Sel teel informeeritakse vanemaid huvimatka marssruudist, ülesandest, matkamaksust ja selle tasumise moodusest.

Poiste lennualaline tegevus pedagoogilisest seisukohast.

Väljavõte kj. A. Kajassaare noortemagistri-väitekirjast: „Lennuspordi arendamise võimalusi Noorte Kotkaste organisatsiooni kaudu.“

Õhumeelsuse all mõtlen üksiku kui ka massi sellekohast ellusuhtumist ja lennualaliste teadmiste ning oskuste omamist. Tekib arvamine, et tuleks hakata arendama mingisugust uut meelt, lennumeelt, ja hakata sammuma hoopis uusi kasvatusradu. Tegelikult on siin tegemist väärtusliku ja mitmekülgse spordiharuga, mis peale füüsilise kasvatuse võimaldab suu-

rel määral mõjutada positiivselt poiste vaimseid omadusi.

Tähtsamaist lennutegevuse kaudu arendatavaid vaimseid omadusi mainin: 1. ühistunne, 2. kohusetunne, 3. korralikkus, 4. täpsus, 5. tasakaalukus, 6. julgus, 7. kiire otsustamisvõime, 8. püsivus, 9. enesekriitika, 10. intelligents.

Kj. Aadu Kajassaar kaitses noortemagistri-väitekirja.

16. novembril 1939. a. toimus Noorte Kotkaste Harju Malevas kotkajuht Aadu Kajassaare noortemagistri-väitekirja kaitsmine teemal „Lennuspordi arendamise võimalusi Noorte Kotkaste organisatsiooni kaudu“. Koosolekut juhatas NK Harju Maleva pealiku kt. kotkajuht V. Maimik, oponentidena esinesid lennுவை major V. Andreesen, Tallinna liiklemisinspektor purilendur Rannaleet ja Peastaabi vanem instruktor noortemagister K. Lipin g.

Kj. A. Kajassaar.

Aadu Kajassaar on sündinud 3. jaan. 1903. a. Kolgas. Ametilt Kõnnu alg- ja täienduskooli juhataja. Kutsetöö kõrval on võtnud agaralt osa seltskondlikust tööst, eriti aga noorkotkluse alal, kus töötab kaasa alates 1930. aastast. 1938. a. kinnitati ta Noorte Kotkaste Kuusalu malevkonna pealikuks. Teenete eest noorkotkluse alal on annetatud Peastaabi poolt teenetekiri, teenetemärk ja kotkajuhi märk.

A. Kajassaar, kes omab purilenduri kutse, on esimesi purilennu organiseerijaid Kaitseliidus. Nii organiseeris ta juba 1933. a. esimese lennuüksuse Harju Malevas. 1935. a. valmis tema juhatusel Kaitseliidu esimene purilennuk „Kesavares“. Ta on ka tuntud noortekirjanikuna ning on avaldanud rea pedagoogilisi artikleid.

Lennutegevus toimub ühiselt, suurema või väiksema grupina, vastavalt oludele ja käsiteldavale küsimusele. Eriti purilennu juures on nõue, et iga grupi liige peab olema kui oma perekonna liige. Veel rohkem, peab olema kui üks osa ühisest organisatsioonist. Ainult siis on töögrupp tegevusvõimeline. Endastmõistetavalt peab iga poiss püüdma kohaneda üldiste nõuetega, ja seda suudab ta arendades eeltoodud nõudeid. Seega lennuväljalises kasvatuses on esikohal ühiskondlik motiiv ja poisid peavad paratamatult suunduma sellele teele. Kui poisil ei ole selleks küllalt tahtet või kalduvusi, siis ta peab otsima endale uue tegevusalala. Isiklikest kogemustest võin kinnitada, et ebasobivuse tõttu väljalangejaid ei ole palju. Lennuala huvitavus ja mitmekülgsus on abinõuks, mis

sunnivad poisse ka tahtmatule enesekasvatusele.

Tekitab küsimus, kas see aga ei pidurda poisite individuaalset arenemist ja, sattudes vastuollu individuaalse kasvatuse nõudega tänapäeva kasvatuses, ei too sellega teatud piirides üldise kasvatusel alal kasu asemel kahju.

G. Kerschensteineri järgi on individuaalsus omapärane ja ainulaadne, pärilikkusest tingitud tegevus- ja reaktsiooniviis. Seega saaksime parima tagajärje iga üksiku kasvatamisel, juhtides teda vastavalt tema sünnipärastele kalduvustele. Siin aga tuleb arendamisele hoopis vastu-pidine nõue.

Kuid viies mõttekäiku edasi: Individuaalsust kannab isik kogu oma positiivsete ja negatiivsete omadustega. Kui loovad

jõud on isiku kujundanud tervikuks, nimetame seda isiksuseks. E. Spranger mainib isiksuse kohta, et isiksust iseloomustab iseseisev kindel seisukoht oma ümbriuse suhtes, vaba enesekujundamistahe, enesepiiramisvõime. Jäädes täiesti individuaalseks kujuks, on isiksus üldiste kultuuriliste ja kõlbeliste väärtuste kandja. Individuaalsus ei lahuta isikut mitte ühiskonnast. Vastupidi, mida tugevamad on ühiskonda moodustavad isiksused, seda tugevam on ühiskond.

Seega tuleb lennualalises tegevuses leida meetodid, mis tuginedes poiste individuaalsele omadustele ja kalduvustele juhivad poiste isiksuse ja iseloomu arenemist üllesaatud sihi suunas. V. Rein tähendab iseloomu arenemise kohta: „Kui iseloom kujuneb individuaalsel alusel, siis on ta sügav, selge ja kindel.“ Sääraseid iseloomusid me lennutegevuses just vajame.

Erlist seisukohta omab kasvatuses isetegevus. Peame looma olukorra, et poisid harjuksid iseseisvalt tööle asuma, iseseisvalt tööse süvenema ja seda ka iseseisvalt lõpetama. Lennutegevus võimaldab seda, eriti mudellism. Võiks öelda, et mudellism on iseseisva tegevuse aktiveerimiseks parimaid vahendeid.

Omist tähelepanekuist võin järeldada, et parima tagajärje isetegevuse süvendamisel saab vabategevuse rakendamisega. Õhutasin poisse eeskujude, plaanide, kirjelduste, jutustuste jne. järgi uurima ja ehitama lohesid, mudellennukeid jm., looma lõkkeõhtuiks ettekandeid jne. Rõõmustava nähtusena võisin märkida, et hiljem, kui ise tõmbusin tagasi, jätkus vaba lennuala'ine tegevus spontaanselt. Võib-olla oli siin tegemist sugestiooniga, kuid ka sugestioon, kui see tundub poisile omasena, kui see tundub poisile tulevane tema maailmast, on ainult heaks vahendiks, mille abil võib poisile anda uusi huvisid ja sihte. Sugestioon on mõnel juhul isegi hädavajaline, eriti tegevuse sihikindlal suunamisel. Poistel, eriti noorem eas, puudub sihiteadvus ja seda

täiendagu juhi sihiteadvus sugereerituna poisi omaks.

Mudellism, alates lohedest ja lõpetades suurte rekordmudelitega, on niivõrd lai ja mitmekülgne ala, et võimaldab poistele tööülesannete vaba valikut. See toob töösse omaalgatuse momendi ja paralüüsööri sugestiooni negatiivset mõju. Juhi juhatused ja mõju poistele peavad jääma. Kuid juht ei tohi nendega mingil kombel liialdada ega tarbetult piirata poiste vaba tegevust ja mõttekäiku. Juhtimise edukus oleneb seega suurel määral juhi taktitundest. Juhi taktikindel sugestioon peab määrama ka poiste töö edukus vajalike drilli. Üleliigne drill väsitab, puudulik jätab lünki arenemiskäiku.

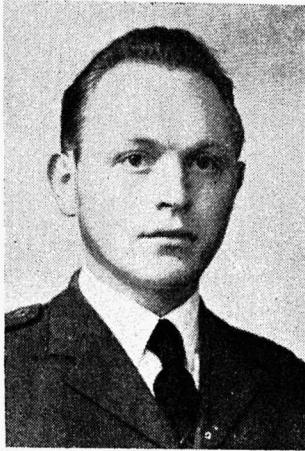
Igas toimingus ilmneb kohanemisprotsess. Võimaldades poistele järjekindlat tegevust, arendame ka nende sihikindlat kohanemist. Kohanemisprotsess ilmneb eriti hästi õnnestunud töö juures, kus õpilane oma tööd hinnates saab rahuldusvõi koguni lõbutunde. Seda rohkem on vaja arendada ettenägelikkust ja eneskriitikat, et juba tööprotsessi kestel poisid suudaksid ette näha oma töö tulemusi.

Julgen väita, et lennutegevuse arenedes ja sellekohase kirjanduse ning materjalide tekkides võiks rakendada poiste lennualalisel õppusel Dalton'i plaani. See kindlustaks poiste individuaalsete võimete ja omaduste arendamise maksimaalse eduga, samuti vaba valiku töös.

J. Käis mainib, et tegevus on meelte, elundite ja vaimsete võimete rakendamine, töö aga on tegevus, mille lõppsaaduseks soovitud töötulemus. Seega tegevuse juures on pearõhk tööprotsessil ja selle mõjul kasvavale lapsele. Töö seisukohalt aga omab valmis ese väärtust, küsimata, milliseid teid eseme valmistamisel on käidud.

Kummale, kas tööle või tegevusele, anda esikoht poiste rakendamisel lennualalises tegevuses? Tegevuse kasuks räägib asjaolu, et lennuri eriomaduste kasvatamine toimub eeskätt töökäigu suunamise teel. Teisest küljest on töö saaduste suh-

Maleva pealiku vahetus Harju Malevas.

Kj. V. Maimik.

Arvates 1. okt. s. a. lahkus väljastpool Harjumaad uutele tegevusülesannetele asudes Maleva pealiku kohalt erumajor Mihkel Kulasalu. Uueks Maleva pealikuks samast kuupäevast arvates on kinnitatud senine maleva lippur kotkajuht **Viktor Maimik**.

Kotkajuht Viktor Maimik on sündinud 13. veebruaril 1912. a. Petseris. Lõpetanud Tartu Ülikooli majandusosakonna. Praegu ametis Sotsiaalministeeriumis.

Noorte Kotkaste organisatsioonis tegutseb kotkajuht Viktor Maimik 1935. a. alates. Tegutsenud pidevalt juhina haukaperes ja malevate staapides,

Omab NK teenetekirja.

tes nõuded, et mainitud esemed oleksid tõesti hästi ja korralikult valmistatud. Halvasti valmistatud ese ei lenda või lendab halvasti ja seega oleks töökäigu juures saavutatud tulemused ühel hoobil muudetud nulliks.

Siit nähtub, et ühevõrra tuleb rõhku panna niihästi töökäigule, tegevusele kui ka töö saadusele. Juhilt nõuab see loomulikult rohkem tööd ja tähelepanu, kuid seejuures on ka töötulemused kahekordsed, sest hea mudellennuk või mõni teine ese isodustab jällegi omakorda edasist tegevust.

Eespool juba mainisin, et lennutegevus pakub algul palju huvi ja et hiljem see huvi jahtub. Seepärast tuleb juba alguses olla ettevaatlik, et hiljem tagasilööki ei surmaks kogu ettevõtet. Otstarbekohasem on alustada tegevust väiksema grupiga. Kui juba on kasvatatud teatud arv poisse nii hingelaadilt kui ka oskustelt, võiks neid kaadrina kasutada rajada tegevuse laiemale alusele.

Igal juhul tuleb hoiduda ettevõtte labastamisest. Avalikult esineda tuleks

harva, kuid siis juba hästi ettevalmistatult ja läbimõeldult. Efekti loomiseks on vajalised hästi valmistatud ja oskuslikult käsitsatud vahendid.

Loodus ei salli tühjust. Kui jätame täitmata noorte vaba aja, siis kalduvad noored täitma seda lünka kõige kättesaadavama meelelahutusega. See juhuslik meelelahutus on sageli väga küsitava väärtusega ja viib poisse vildakale teele. Sellest kalduvus ulakusele, logelemisele ja „kraadestumisele“. Lennusport oma mitmekülgsusega ja huvitavusega suudab täita edukalt lünki poiste vabas ajas. Eriti purilend. Purilend peakski jääma sihiks, kuhu tahame jõuda. Tee sinna käigu läbi sihikindla individuaalsuse arendamise tee, et individuaalselt kasvatatud poisid, esinedes väärtusliikude ühiskonna liikmetena, liituksid ühiseks teadlikuks lendurite pereks, kes tunneksid end ühise tugeva lenduriteperena niihästi lenn väljal kui ka muus igapäevases töös. Lennusport oleks seega üheks tõhusamaks vahendiks poiste kasvatamisel üldiselt ja lennuteenistuse jaoks eriti.

Skautidjuhtide väljaõppe süsteemist Inglismaal.

Noortemagister Kaarel Liping.

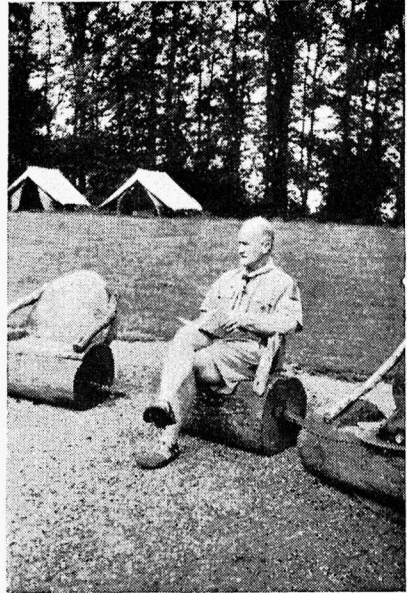
Skautlus on praegu ülemaailmse ulatusega noorte organiseerimisvorm, mille häll on Inglismaal ja mille looja Lord Baden-Powell on kuni tänaseni juhtinud ja süvendanud selle liikumise ideelisi aluseid arvukate raamatute ja paljude kirjutiste kaudu ning andnud meetodi nende ideede rakendamiseks.

Et hoida ja arendada skautlust tema õiges kujus ja tegevuses nii ideede tõlgitsemise kui ka rakendusmeetodi poolest, selleks on rajatud skautidjuhtide ettevalmistustsenter Inglismaal, mille asukohaks on Londoni linna piirsesse kuuluv Gilwell Park.

Gilwellis toimub juhtide treening mitmesugusel kujul kogu aasta läbi. Põhjapanevat tähtsust evib seal juhi- oskuste ja -teadmiste arendamise alal nn. „metsamärgi“ kursus (Wood Badge Training).

Gilwelli laagrijuht (Camp Chief) on vastutav kursuste üksikasjalise kava teostamise eest, millise kava ajakohasuse eest hoolitseb kolmeliikmeline toimikond (revisjon) ja mis heaks kiidetud B.-P. poolt. Laagrijuhil on tegeliku töö korraldamiseks ja juhtimiseks vastavad abijõud.

Ühtlasi on Gilwelli juhtidekool tsentraalne keskus kõigi skautliku liikumisega maade skautidjuhtide ettevalmistuseks, kuna Gilwelli kursuste juht, üldiselt tuntud laagrijuhti (Camp Chief) nimetuse all, mõnele valitud Gilwell Park'is tema juhtimisel korraldatud kursuse lõpetajaile annab õiguse malevas¹⁾ või omal maal (välismaal) korraldada ja juhtida taolisi kursusi Gilwellis peetavatega, mille lõpetajad saavad ka võrdse tunnustuse Gilwelli

Gilwelli laagrijuht J. Wilson.

kursuse lõpetajatega. See on laagrijuhi (Camp Chief) asemik²⁾ teatud malevas või maal. Ettepaneku seesuguste õiguste andmiseks teatud juhile — või õigemini õiguste saamiseks malevas korraldada vastava tunnustatud juhi poolt niisuguseid kursusi — teeb vastava maleva pealik³⁾ või välismaal skautide organisatsiooni vastav juht. See kohapealne kursuste juht on Inglismaal ühtlasi maleva abipealikuks väljaõppe alal⁴⁾. Ta peab tihedat kontakti Gilwelli töö korraldusega, saades Gilwelli laagrijuhilt ligemaid tööjuhiseid ja esitades

²⁾ Deputy Camp Chief — D. C. C. — skautide ja roverite juhtide, ja Akela Leader — Ak. L. — hundipoegade juhtide väljaõppe alal.

³⁾ County Commissioner — C. C.

⁴⁾ Assistant County Commissioner for Training — A. C. C.

¹⁾ Administratiivselt vastab meie malevale Inglismaal The Scout County — maakonna või linna piires töötav allüksus.

talle omal maal või malevas (Inglismaal) vastavate kursuste kavade heakskiitmiseks.

Nagu öeldud, loetakse nende kursuste lõpetajaid üheõiguslikeks Gilwellis korraldatud kursuste lõpetajatega, kellele antakse lõpetamise kohta vastav tunnistus ning ühtlasi õigus kanda Gilwelli kaelarätikut ning nn. „metsamärki“ — puuhelmed nahkrihma otsas vormi juures kaelas kandmiseks; ka arvatakse nad automaatselt Gilwelli rühma liikmeiks.

Nimetatud kursuse eesmärgiks on demonstreerida ja selgitada viise skautluse üldiste eesmärkide, põhimõtete ja meetodi võimalikult laiaulatuslikuks praktiliseks rakendamiseks ning näidata erinevaid võtteid skautluse kolme haru — hundipoegade, skautide ja roverite tööalal. Kõigi skautluse kolme eriharu juhtide ettevalmistus toimub lahus erikursustel, kuid nende kursuste rakendus ja tööviis üldjoontes ei erine.

Gilwelli juhtide kursus (Wood Badge Training) koosneb kolmest osast: 1) *teoreetiline osa*, 2) *praktiline osa* — *laager* ja 3) *tegelik töö üksuses*.

Niisugune on üldjaotus kõigi eriharude juhtide ettevalmistuseks.

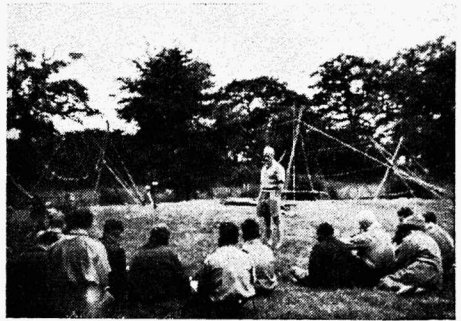
Kursuste osavõtuks on vajalik ringkonnajuhi (District Commissioner — D. C., — administratiivselt vastav meie malevkonnale) soovitus, mille andmisel tuleb arvestada, et kandidaadil oleks vähemalt 6-kuine juhi praktika selle üksuse juhtimise alal, millisest kursuse liigist ta soovib osa võtta.

Kursuslaste vanuse alammääraks on hundipoegade ja skautide juhtidel 18 a., roverite juhtidel 25 aastat.

Normaalse korra juures tuleb kõigepealt sooritada teoreetiline kursuse osa, s. o. õieti kodune kirjalik kursus, kus kursuselasele antakse läbi töötada rida küsimusi (teemasid), millele ta oma kogemuste, teadmiste ja veenete põhjal kirjutab pikema selgituse. Küsimused esitatakse kolmes sarjas, à 5 küsimust.

Küsimused on valitud väga mitmekesiselt, nii et nad haaravad kogu organisatsiooni tegevust, põhimõtteid ja struktuuri. Ühtlasi nõuab küsimuste lahendamine igal alal skautluse põhi- raamatute läbitöötamist, milleks on igas kursuse liigis kindlaks määratud raamatud, milledega tutvumine nõutav.

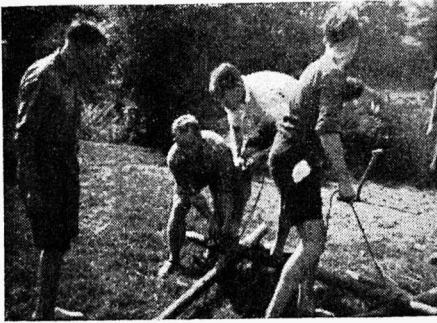
Töö tuleb kirjutada vihiku lehtede ühele küljele, kuna „legeja“ teisele küljele teeb oma märkmed avaldatud mõtete kohta — on need hästi lahendatud või tuleb kusagil oma arusaamist korrigeerida. Läbivaadatud töö saadetakse vastavate märkustega tagasi.

Loeng kursustel Gilwell Park'is.

Teise osa kursusest moodustab laager, mis on ühtlasi kursuse kandvam osa. See on erineva kestusega eriliikides juhtidele. Nii kestab hundipoegade juhtide laager 6, skaudijuhtide laager 12 ja roverite laager 8 päeva — kõik arvestatud koos saabumis- ja lahkumispäevaga, nii et täielikke tööpäevi jääb igal kursusel 2 päeva vähemaks.

Et laagrikursusest osavõttu võimalikult kättesaadavaks teha, on nende korraldamises ette nähtud mitu moodust. Kõige rohkem aega nõuab osavõtt Gilwellis korraldatavast kursusest. Hõlpsam on juba teine võimalus — osavõtt oma malevas korraldatavast laagrist, kus pealegi skaudijuhtide kursuse kestus on 8 päeva Gilwelli 12 päeva asemel (hundipoegade ja roverite kursused on

Pioneer-alaline tund Gilwell-kursustel.

küll sama kestusega kui Gilwellis). Kolmas moodus näeb ette võimaluse laagrikursuse nõude täitmiseks nädalalõpulaagrite näol, mis algavad laupäeva õhtupoolikul ja lõpevad pühapäeva õhtul. Skautidele on ette nähtud 5—6, hundipoegade juhtidele 4 ja roveritele 5 seesugust nädalalõpulaagrit. Peale selle on võimalus neile roverite juhtidele, kes varem on läbi teinud skaudijuhtide laagrikursuse, korraldada vaid 2 nädalalõpulaagrit vastava täienduse andmiseks roverite tegevuse alal.

Skautijuhtide laagrikursuse peateemaks on üldiselt väljendatuna: normaalne rühma töö areng. Käsiteldavate ainete ulatus piirdub järgukatsete nõuetega, kusjuures peaarõhk on suunatud elementaar-oskuste ja -teadmistele.

Käsiteldavad alad skautijuhtide kursusel võiks liigitada järgmiselt:

1. Rühm ja selle juhtimine, vastuvõtmine rühma, töotuseandmine, salga juhtimine, katsetele valmistamine, rühma ja salga koondused.
2. Laagrielu: organiseerimine, juhtimine, majandamine, toitlustamine ja toiduvalmistamine, sisustamine, laagritegevuse korraldamine jne.
3. Pioneerala (sõlmed, ühendused, sillad), metsamehe oskused (kirve ja sae käsitsemine, puuraiumine jne.).
4. Vaatlused: jälgimine, luuramine, looduselu tundmine jne.

5. Orienteerumine: hindamised, kaardistamine, orienteeriv liikumine, orienteerumis- (väli-) mängud jne.
6. Mängud, võistlused ja ööpäevane matk.

Roverite juhtide kursusel käsitletakse mitmesuguseid teemasid vastavalt roverite kui vanemate poiste töö seisukohalt — nii juhtkond, põhimõtted, üldine ja eriti välitegevus, skauditarkused jne.

Hundipoegade juhtide laagrikursuse peateemaks on hundipoegade karja korrapärane töö. Siin käsitletakse hundipoegade töö erinevat meetodit, üldisi skautluse põhimõtteid, katse- nõuete õpetamist üksikasjaliselt, koos rohkete tegelike sise- ja välitegevuse alade harjutustega, hundipoegade laagri, mängude jne. korraldamist.

Õppetegevus toimub laagrikursuse osas loengute ja praktiliste tööde kaudu. Sisuliselt võib loenguid jagada kahte liiki: a) loengud skautluse põhi- ja üldkõnusest ja b) loengud praktiliste alade käsitlemisest.

Esimese liigi alla kuuluvad puht-teoreetilist iseloomu kandvad ettekanded, kuna teise liigi ettekanded on õieti juhisel praktiliste alade rakendamiseks, mis kannavad ühtlasi ettevalmistavat ja selgitavat iseloomu järgnevaile tegelelike harjutustele ja töödele.

Et Gilwelli kursuste eesmärgiks pole niipalju kursustelaste oskuslikke võimeid ja teadmisi pakkuda skautluse tegevuse üksikaladel, kui just skautliku tegevuse õige rakendamisviisi ja meetodi süvendamine ning veendumusliku valmisoleku sisendamine skautlikuks tööks, siis leiavad enamjagu praktilisi alasid käsitlemist ainult niipalju, kui võrd see on vajalik meetodi demonstreerimiseks.

Sellest siis ka kogu laagrikursuse töö iseloom: mitte sõlmede, ühenduste, signaliseerimise, jälgimise või mingi muu praktilise oskuse selgeksõpetamine, vaid peamiselt käsitlemise demonstreerimine ja üksikasjalisema teoreeti-

lise selgituse andmine vastava ala käsitlemisest ja rakendamisest. Võimalikult palju mitmekesisist tegevust püütakse seejuures rakendada salkadevahelisesse võistlusesse ja mängudesse. Üldse on kogu laagrikursuse töö korraldatud salgatöö põhimõttel.

Niisugusel kujul on teostatud juhtide ettevalmistuse kõrgem aste ja sellele on pühendatud ka peamine tähelepanu ja omistatud suurim tähtsus.

* * *

Järgneval, madalamal astmel toimub juhtide ettevalmistus ringkonna (malevkonna) juhi poolt, kes on salgajuhiks skautrühmale, hundipoegade karjade ja roverite rühmade juhtidele, hoolitsedes nende väljaõppe eest. Selleks on tal vastav väljaõppe kava, mille järgi ta korraldab vajalikke kursusi, õppepäevi ja laagreid neile juhtidele. See kava on üldiselt maksev kõigis ringkondades ja sisaldab ettekannete ja arutluste konspektiivsed kokkuvõtted.

Õieti on see juhtide väljaõppe esimeseks kindlakujuliseks astmeks — allpool seda pole enam erilist väljaõppe korraldust regulaarsete kursuste kaudu. Ühtlasi on ringkonna juhtide väljaõppe kursused ettevalmistuseks „metsamärgi“ kursustele, kuid samuti „värskendusek“ neile, kes juba „metsamärgi“ saavutanud.

Neile kursustele antakse ka tähtsus selles, et seal puutuvad kohaliku ringkonna juhid üksteisega kokku ja niimoodi saavutatakse koostöö ringkonna ulatuses, kusjuures ringkonna juhil on seal parim võimalus tundma õppida vastavaid juhte. Nende kursuste lõpetajaile antakse tunnistused, mille plankette saab peastaabist. Meriüksuste juhtidele on samasugused kursused eraldi.

Salgajuhtide ettevalmistuseks pole üldisi kursusi. Nende väljaõppe ja teadmiste täiendamise eest hoolitseb rühmajuht.

Gilwell-kursustel valmistatud purre skaudikeppidest.

Peale nende süsteemipäraste kursuste on mitmesuguseid õppepäevi eriala juhtidele. Nii korraldatakse malevais õppepäevi lipkonna (hundip. kari, sk. rühm ja roverite üksus) juhtidele, Gilwellis aga malevate pealikuile ja abi-pealikuile. Need õppepäevad on peamiselt administratiivset laadi küsimuste selgitamiseks.

Nii näeme, et Inglismaal algab süsteemipärane juhtide ettevalmistus kindlakujulise kavaga alles rühmajuhtide väljaõppega. Kogu väljaõppe süsteem on kaheastmeline. Esimese, madalama astmena esineb ringkonna (malevkonna) ulatuses organiseeritud skautide, hundipoegade ja roverite juhtide väljaõppe ringkonnapealiku juhtimisel, mis on ühtlasi eelastmeks teise, kõrgema astme, s. o. „metsamärgi“ kursusele, kus antakse põhjalikum ettevalmistus skautlikuks tööks.

Kuna rühmade juhid saavad niimoodi töhusa ettevalmistuse, siis suudavad nad oma rühmas anda ka vajaliku ettevalmistuse salgajuhtidele ja seetõttu langeb ära tarvidus eriliste salgajuhtide ettevalmistuskursuste korraldamiseks, nagu see praegu meil teostamist leiab. Seal on salgasüsteemi moodus kujunenud täielikuks: rühmajuht on salgapealikuks oma rühma salgapealikuile, ringkonnajuht aga salgapealikuks oma ringkonna rühmajuhtidele.

Hinnati noortejuhtide teeneid.

Noorte Kotkaste Vanema käskkirjaga nr. 125 annetati Noorte Kotkaste ühendasanda tegevusaastapäeva puhul:

Lembitu rist:

Tallinna Malevast:

Nmag. OHAKA, Aksel, Maleva instruktor.

Viru Malevast:

Kol. KÜLAOTS, Vassili, Maleva pealik.

Teenete märk:

Harju Malevast:

Kj. MAIMIK, Viktor, Maleva aj. pealik, nmag. TIIK, Eduard, Maleva instruktor.

Lääne Malevast:

RIIVE, Volli VR 1/3, Kullamaa malevkonna pealik.

Tartumaa Malevast:

LUMING, August, Torma malevkonna pealiku abi.

Teenetekiri:

Harju Malevast:

Nk. KALMUS, Elmar, Kuusalu malevkonna lippur,

nk. KUUSMAA, Voldemar, Kuusalu malevkonna signalist,

nk. MIKIVER, Arnold, Kuusalu/Loksa rühma vanakotkas,

LAURIMAA, Evald, Rapla/Valtu rühma kotkas,

nk. PRUUL, Aleksander, Rävaa/Kotkaringi kotkas.

Lääne Malevast:

Kj. ULPUS, Anton, Märjamaa/Haimre rühma kotkas.

Tartu Malevast:

Nk. EINALO, August, Maleva lippur,

nk. RIIKOJA, Kalle, „Ugandi“ malevkonna signalist.

Tartumaa Malevast:

Nk. LILLEVÄLJA, Karl, Jõgeva/Sadala rühma kotkas.

Valga Malevast:

AMON, Dimitri, Linna malevkonna lippur.

Aitaja märk:

Harju Malevast:

PIIRSALU, Olev, Maleva staabi nõunik, TAMM, Marta, Kodutütarde Ringkonna vanem,

ERILANE, Eduard, Kaitseliidu maleva staabi arveametnik,

KOSTER, Johannes, Nissi/Ruila rühma vanakotkas,

LAURIMAA, Helmar, Nissi/U-Riisipere rühma vanakotkas,

ltn. KERJAN, Karl, Rapla/Rapla rühma vanakotkas,

SAREKÖNNU, Johannes, Rapla/Järva-kandi tehaste rühma vanakotkas.

Lääne Malevast:

Kp. KOITLA, Olev, Lihula/Virtsu „Kajaka“ rühma vanakotkas.

Pärnumaa Malevast:

LUSIK, Ain, Maleva vanema abi,

KURRIK, Johannes, Tori/Taali rühma vanakotkas,

LILLE, Hilda, Naiskodukaitse Taali jsk. esinaine,

RANNAP, Jaan, Halliste/Pornuse haukapere vanahaugas.

Sakalamaa Malevast:

HANSEN, Mihkel, Viljandi malevkonna vanem,

KOOL, Ferdinand, NK. ja Kdt. Sõprade Seltsi abilaekur,

kol.-ltn. TENNO, Artur VR 1/3, Maleva kotkaringi vanem.

Tallinna Malevast:

PÄTS, Voldemar, NK. Sõprade Seltsi esimees,

MERITS, Salme, NK. Sõprade Seltsi abiesinaine,

SIMONLATSER, Gerda, NKK. Ringkonna Toitlusosakonna vanem,

KVELL, Maria, NKK. Ringkonna Maleva staabi jsk. käsitöövanem,

ARAK, Viktor, KL. Kalevi malevkonna pealiku abi,

TOOMUS, Andres, Nõmme/Kivimäe rühma vanakotkas,

LEPIK, Emanuel, Tallinna div./Endla haukapere vanahaugas,

RAMMUL, Viktor, Tallinna div./Suurtüki erirühma haukapere vanahaugas.

Tartumaa Malevast:

HOLBERG, Artur, NK. Sõprade Seltsi Juhatuselise,

KONZE, Jaan, NK. Sõprade Seltsi juhatuselise,

ltn. LIPPING, Albert, KL. Maleva nooreminstruktor,

LUKSEP, Laidia, NKK. Elva jsk. juhatuselise,

PALL, Paul Jõgeva/Sadala rühma vanakotkas,

LÖHMUS, Juhan, Kambja/Sillaotsa rühma kotkas,

PÄRT, Arkaadi, Virtsjärve/Aakre rühma vanakotkas,

VARDJA, Anna, NKK. Saadjärve jsk. liige.

Peastaabist:

SAULEP, Eduard, VR 1/3, Kaitseliidu Keskjuhatuselise revident.

NOORTEMAGISTRITE KOGU TEATED.

Ilusaid jõulupühi

soovib

Noortemagistrite Kogu
Juhatus.

Uusi kotkajuhte.

Noorte Kotkaste Vanema käskkirjaga nr. 125 tunnustati Noorte Kotkaste ühik-sanda tegevusaastapäeva puhul kotka-juhi märgi vääriliseks alljärgnevad juhid:

Harju Malevast:

Nk. RÕÕM, Artur, Rapla/Ohukotsu rühma vanakotkas,

nk. JAANUS, Artur, Rävalla/Saku as. rühma kotkas.

Petseri Malevast:

Nk. ELGASTE, Nikolai, Laura/Laura rühma kotkas,

nk. LOERAND, Grigori, Laura/Pankjavitsa rühma kotkas,

nk. SUITS, Leo, Petseri/Patarei haukapere haugas.

Pärnumaa Malevast:

Nk. UUSTALU, Jaan, Maleva pealiku abi,

nk. PULME, Eduard, Häädemeeste/Massisaru rühma vanakotkas,

nk. LEHARI, Ermo, Saarde/„Liivia“ rühma vanakotkas.

Sakalamaa Malevast:

Nk. PART, Arnold, Karksi malevkonna vanem.

Tallinna Malevast:

Nk. RAUDSEPP, Alfred, Viimsi divisjoni pealik.

Tartumaa Malevast:

Nk. ILLARU, Enn, Maleva pealiku abi,

nk. KAALEP, Hugo, Maleva lippur,

nk. PAJO, Henno, Otepää malevkonna pealiku abi,

nk. PUNG, Ilmar, Saadjärve malevkonna pealiku abi,

nk. ROONURM, Juku, Tartu-Maarja malevkonna pealik,

nk. ROSIN, Alfred, Virtsjärve/Ulila rühma kotkas.

Valga Malevast:

Nk. OTS, Julius, Linna/Kotka haukapere haugas.

Noortemagistrite Nõukogu koosolekult.

Pühapäeval 19. nov. toimus Tallinnas Noortemagistrite Nõukogu koosolek, millest võttis osa 18 noortemagistrit üle riigi.

Peale ülevaadet senisest Noortemagistrite Kogu tööst, mille andis nmag. R. Lahti, esines pikema referaadiga Noorte Kotkaste organisatsiooni päevaprobleemidest Noortemagistrite Kogu esimees nmag. V. Hiir.

Peale referaati toimunud läbirääkimistel võeti vastu järgmised otsused:

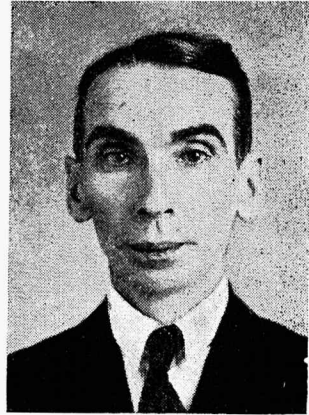
1. Juhtidekooli kava väljatöötamine tunnustada kiireks. Kava koostab komisjon koosseisus: nmag. V. Hiir, G. Reial ja K. Liping. Kava esitatakse seiskohavõtmiseks järgmisele Noortemagistrite Nõukogu koosolekule.

2. Malevate instruktorite väljaõppe ja töötingimuste aluste väljatöötamine tunnustada vajalikuks, et kaotada instruktoritekaadri ebaühtlast ja liiga kiiresti vahelduvat koosseisu. Kavade väljatöötamine tehti nmag. E. Vardja, K. Lipingu ja E. Tarni ülesandeks.

3. Juhtkonna aktiveerimise alal otsustati esineda NK vanema ees soovivaldusega, et organisatsiooni 1939/40. a. tegevuskava täiendataks malevate pealike koosolekutega ja võimaluse korral NK juhtide kongressiga.

4. Juhtide ajakirja osas leiti, et „Noore Kotka“ väljaandmine tuleks lõpetada, kuna see toob ajakirja väljaandmisel majanduslikke raskusi. Selle asemel sisse seada „Kotkas“ „Salgapealike nurk“, mis tooks juhendeid tegutsemiseks salgapealikele.

5. Kirjastamiste alal peeti soovitavaks, et kõik kirjastamised noorkotkalikul alal käiksid Peastaabi või vastava komisjoni kontrolli alla, et hoiduda alaväärtusliku materjali laialipaiskamisest ja teenimisest noorte kotkaste arvel. Senised tegevusaruanded tuleks muuta huvitavamaiks ja anda neile rohkem propagandalistlikku tähtsust.

Noortemagister J. Udikas,

Nmg. Kogu revisjonikomisjoni esimees.

6. Standardvarustise ja varustiskomplektide väljatöötamisele asuda. Küsimuse põhjalikuks läbitöötamiseks valiti komisjon koosseisus: nmag. J. Laar, V. Kulasalu ja E. Vardja.

7. Filmi alal oleks soovitav koostada olemasolevaist filmidest kitsasfilm, mida võiks demonstreerida koosolekuil, õppepäevadel ja koolides. Selle küsimuse selgitamine tehti ülesandeks nmag. V. Pirsikole, kes vajaduse korral kutsub ametisse kaastöölisi.

Lähemasse töökavasse otsustati võtta NK Peastaabi abistamine suuremate ürituste teostamisel, eriti aga üldlaagri korraldamisel ja õppealalise tegevuse süvendamisel. Samuti otsustati korraldada Noortemagistrite Kogu talipäevad.

Koosoleku lõpul andis nmag. J. Tedersoo üle NK Vanema tervitused ja leidis, et kõik Noortemagistrite Kogu algatused ja mõtted on alati Peastaabi kaudu Noorte Kotkaste organisatsioonile kasuks läinud. Ka käesoleva koosoleku ja loodetavasti ka kõikide edaspidiste koosolekute otsused on kindlasti organisatsiooni tegevuse rikastamisel suure väärtusega.

Algajaist saavad pesakotkad.

Kotkajuht A. Kopp.

Kuigi on möödunud järjekordse tööperioodi algus noorte kotkaste peres, loodan siiski, et ma oma vahelesegamisega päris hiljaks pole jäänud.

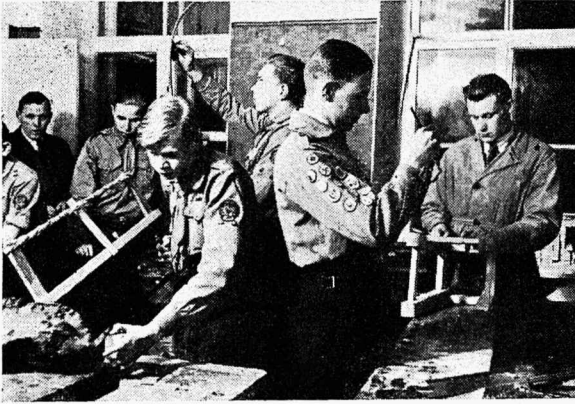
Niisiis — suvevaheajal kosunud ja laagritarkustega varustatuna asutakse rühmades uue innu ja hooga sooritama nii järgu- kui ka erikatseid. Kuid siinkohal tahaksin kirjutada just esimesest, s. t. nende poiste järgukatseile ettevalmistamisest, kes esmakordselt on võetud salganimikirja. Usun, et igaüks meist, kes me tegeleme noorkotkluses salgapealikkuna, näeks meeldi, et kõik poisid salgas oleksid võimalikult kõrgemas katsejärgus. See näitab, et salk tegutseb, elab ja võtab osa sellest suurest rahvuslikust tööst, millega ehitatakse vahet pidamata kodule ja kodumaale üha tugevamaid tugisambaid, tugevamaid kodumaa poegi.

Et aga noorte kotkaste ettevõtete osavõtmiseks on tavaliselt vajalik pesakotka katsejärg, siis püütagu ka esijoones täie innuga sinnapoole. Kuidas seda aga teha?

Enne minu kirjutise lugemisele asumist soovitan tutvuda nmag. K. Lipingu kirju-

tisega „Kotkas“ nr. 11 — 1938. a. „Liikmete värbamisest üksusis ja algajate ettevalmistamise korraldamisest“.

Kes on lugenud mainitut, peab tunnista, et esiletoodud väide (poisse ei suudeta aastapikkuse tööga viia katsejärku) vastab täiesti valitsevale olukorrale. Et neist puudusist hoiduda, siis sügisel, kui asume värbama uusi liikmeid, peame kõik silmas pidama seda, et algajaid ei paigutataks edasijõudnutega ühte salka. Uute juurdetulnuist moodustatagu uus omaette salk ja alustatagu tegevusega algusest. Põhjenduseks tooksin seda (kuigi vahet ei taheta uskuda), et algajad, olles katsejärgkudes noorte kotkastega ühes salgas, kardavad väljendada oma teadmisi ja oskusi, tundes endid madalamal seisjalana, ekslikumaina ega oma nende juuresolekul enesekindlust. Nende teadmiste alusvara jääb seega ebakindlale alusele ega taga neid teadmisi, oskusi ja harjumusi, millised õigele noorele kotkale vajalikud. On ka hulga kergem poissi katsele ette valmistada salgas, kus teadmised kõigil ühel tasemel.

Nii valmivad suusad, mööbel rühma kodudesse ja palju muudki kasulikku.

Enne tegeliku töö juurde asumist peame silmas, et ei maksa keeruliste võtete ja seletustega tegevust teha poisi arusaamisele raskemaks, kui ta tegelikult on. Poiss peab aru saama, et salga töö pole midagi muud kui seadustele ja kommetele allutatuna sihi- ja kavakindlalt edasikestev igapäevane elutegevus.

Peame silmas, et kui asume käsitlema seadusi ja kombeid, et siis poiss ei muutuks mingiks masinaks või üleskeeratud kellavärgiks, mis õigele nupule vajutades ette võrstab seaduse või kombe. Ärge pahanduge, aga mõnel pool on see tegelikult nii. Raamatusõnadega teatakse täht-täheht peast, seletada aga ei osata, näiteid tuua ei mõisteta ja praktilise eluga kokku viia ei suudeta. Ei usu aga, et ükski poiss pole kodus kokku puutunud lihtsate toimetustega, mis klapiksid noorkotkalike seaduste ja kommetega. Viga seisab ainult selles, et poisile pole kätte näidatud õiget suunda, kust hankida näiteid, mispärast

ta küsimustele vastates katsub formuleerida keerulisi ja väljamõeldud toiminguid.

Sellepärast kõik koondused ja neis läbivõetavad punktid olgu rohkem praktilist laadi ja teooriat tarvitame ainult niipalju, kui seda hädasti vaja — sidematerjaliks. Tähtis pole mitte see, et poiss igat asja mõistaks peast, vaid see, et ta loetut-kuuldut oskaks praktiliselt rakendada.

Kui asume P.-M. § 197 punktide juurde, siis ärgem piirdugem üksnes sõnalise läbitöötamisega, vaid tehkem seda otsekohe ka praktiliselt, kui punktid vähegi võimaldavad. Nii omandatakse kõik kergemini ja kindlamini.

Katsugem võimalikult kõike selgitada vastavasisulise huviküllase jutukesega.

Ärgem unustagem iga koonduse kavva võtmast laulu ja mängu, mis võimaluse korral kooskõlastame koonduse kava punktidega.

N ä d a l a s ü k s k o o n d u s !

Uuendage aegsasti „Kotka“ tellimine 1940. aasta peale.

Tellimishind: aastas kr. 2.—

6 kuud kr. 1.20.

3 kuud kr. 0.60.

Tellimusi võtavad vastu kõik postiasutised üle riigi, malevate staabid ja malevate instruktorigid.

Morse õpetamisest.

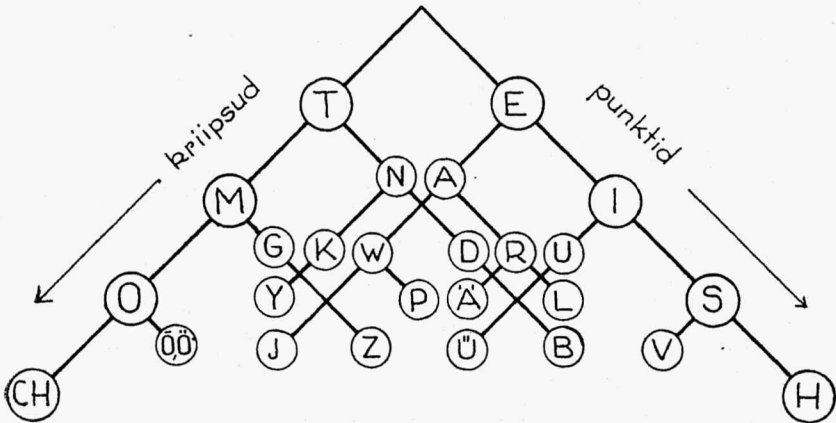
Kotkajuht A. Nigol.

Juhtidele, eriti salgapealikuile, tekib üsna sageli suurt muret morse õpetamise küsimus. Tavaliselt ei leia salgapealik ühtki võtet, kuidas sellise katsepunkti, nagu seda on morse tähestiku tundmine kotkapeoja järgukatses, õpetamist korraldada nii, et ta oleks huvitav ja poisse köitev. Lepitakse vaid sellega,

et näidata kätte „siit-siia“, ja sellega peabki kõik korras olema. „Siit-siia“ vastu on küllalt räägitud. Lülitagem ta vähemalt morse õpetamise juures välja.

Alljärgnevas käsitlen rida viise, kuidas tuleb õpetada morse tähestiku käsitlemist ja signaliseerimisoskust.

1. Morse kolmnurk.

I koondus. Poisid tutvuvad esmakordselt kotkapeoja katse punkt 10-ga (PM § 205 p. 10). Õppeabinõuks on salgapealikul suurendatud morse kolmnurk.

Nagu teada, koosneb morse tähestik punktide ja kriipsude kombinatsioonidest. Iga kirjatäht, number või kirjamärk on morses teatav arv kindlaid punkte ja kriipse. Kuidas punktid ja kriipsud tähti moodustavad, selleks jälgime ülaltoodud tabelit. Silmas tuleb pida, et kõik jooned, mis kolmnurga tipust kalduvad vasakule, tähendavad kriipse, ja jooned, mis kalduvad paremale — punkte. Alati tuleb liikuda ja lugeda jooni poolitavate ringideni, kusjuures

ringidevaheline joon tähendab vastavalt liikumissunale kas kriipsu või punkti.

Katsetame. Meid huvitab, mida tähendab kaks kriipsu (— —). Algame tipust, jälgides joont vasakule. Esimene kriips viib meid tähe „t“ juurde, teine aga „m“ juurde. On selge, et „— —“ tähendab m-tähte. Teine harjutus. Mida tähendab „ . .“? Algame uuesti tipust ja liigume paremale kolme joone võrra. Saame tähe „s“. Veel kord. Mida tähendab „— . —“? Tipust alates liigume esmalt ühe joone võrra vasakule, siis ühe joone võrra paremale (sest punkte näitavad jooned liiguvad kõik paremale) ja uuesti ühe joone võrra

vasakule. Saame tähe „k“. See oligi meie eesmärk.

Nii saab morses kirjutatud teadet vastu võtta igaüks, ehkki ta ise morset ei tunne, kui omab sellist tabelit.

Teie leiate, et tabel äratav poistes otsest huvi. Laske neil tabel oma märk-

mikku joonistada. Ja lõpuks pidage väike võistlus. Dikteeerige mõni lause morsemärkides. Las poisid tabeli abil lahendavad selle.

See oli esimeseks korraks. Ning sel-
lest piisab huvi äratamiseks asja vastu.

Isamaa on meile püha.

Isamaa, su määndide müha,
su kaskede kohin meile on püha!
Pühad su põlised tammed ja saared,
pühad on kõik sinu ilmakaared!

E d. K a n s a.

Kuressaare noored kotkad ja skaudid võistlesid.

12. nov. s. a. peeti Kuressaares Ühisgümnaasiumi võimlas sõprusmäng võrk- ja korvpallis Kuressaare noorte kotkaste ja skautide vahel. Üldiselt näitasid noored kotkad head mängu, eriti korvpallis — olles põimitud ilusate kombinatsioonidega ja hea koosmänguga. Ka võrkpallis olid noored kotkad tunduvalt paremad, tulles seega mõlemal alal võitjaks. Võrkpallis võitsid noored kotkad 2:0 (15:1 ja 15:9) ja korvpallis 38:15 (20:7).

Lähemas tulevikus kavatakse korraldada noorte kotkaste ja skautide vahelised võistlused males ja kabes.

Sport ja mäng.

Noorsportlase käsiraamat I osa. Koostanud A. Kolmpere, J. Laidvere, H. Michelson ja H. Niiler. 112 lk., väkese formaadis, tihe kiri, üle 100 pildi, värvitruukis kaas H. Lehepuu'lt. K. Ü. „Postimehe“ kirjastus Tartus. Hind 1 kr. 25 senti.

„Sport ja mäng“ on meil tänapäeval sel alal ainulaadseks käsiraamatuks, koostatud meie oma tuntumate spordi- ja noorsootegelaste poolt. I osa käsitleb noorsportlase eluviise, tervishoidu, sportlikke kasvatusküsimusi, kuna pearõhk lasub siin kergejõustiku alade käsitlemisel; siis võimlemisest ja kirjutis Noorte Spordiliidust G. Kalkun'ilt.

Rohke pildimaterjal annab ühtlasi ajaloolise ülevaate meie spordisuurustest ja noorsportlastest koolinoorte olümpiaadide ajajärgust tänapäevani.

Sama väljaande II osa ilmub lähemal ajal, käsitledes talispordi harusid, tähtsaimaid mänge, laagerdamise ja matka harusid. Ka tähtis haru — ujumine — leiab käsitlemist.

Juba 20. detsembriks s. a.

ilmub jällegi

„Tarkusi noorkotkale“

uute õpetlikkude piltidega ja praktiliste õpetustega täiendatud III trükk.

Saatke eeltellimisi,

sest eeltellijad saavad raamatu hinnast 20% hinnaalandust. Eeltellimiste viimane tähtpäev on 1. jaan. 1940. Raha võib saata ka postmarkides.

Raamatu hind:

harilikkude kaantega 50 snt.

presspan-kaantega 55 snt.

Tellimise aadress: „Tarkusi noorkotkale“, Kaarli 8, Tallinn.

Juhtmõtteid noorte hoiutegevusele rakendamisel.

Mida mõistame kokkuhoiu all ?

Igapäevases elus mõistame selle all — kulutamist eelarve piires, püüdes seejuures võimalikult vähendada kulusid, et endale igaks juhuks muretseda väike tagavara-kapital. Kokkuhoiu laiem mõiste on — kõikide rahvamajanduslikkude hüvede kogumine tulevikuks.

Iga riigi majanduslik iseseisvus ja jõud oleneb selle riigi enim valmiskogutud kapitali hulgast. Nii oleks siis iga kodaniku kohus — mahutada oma korjatud raha rahaasutisse hoiule. — Sellega kasvab iga üksiku jõukus ja ka ühtlasi rahvamajanduslik kapital.

Meie noorsoo-organisatsioonid ei taha kasvatada oma liikmeid mitte niivõrd ta enda jaoks kui ühiskonnale ja vastavalt nõuetele, mis see üles seab. Tänapäev nõuab püsivat tööd, endasalgamist ja distsipliini ning noorsoo-organisatsioonid on üheks selliseks töökojaks, kus kasvatatakse arukaid ja tugevaid, selge vaimu ja raudse karakteriga kodanikke. Pillamis-instinkt on inimeses võimsam kui kalduvus kokkuhoidlikkusele ja viimase arendamine nõuab ohvrit — loobumist, enesepiiramist ja mõõdukust, kõike seda, mille taotlemine kasvatab ja arendab tahtejõudu, karakterit — ilma milleta pole täisväärtuslikku kodanikku. Kogutud 5- ja 10-sendistes, mis hoiukarpides või hoiumarkide kaudu kroonideks muutuvad, peitub alati väike loobumine ja tihti suur enesesalgamine. Need kogutud sendid on elu väikeste edusamude näilikeks sümboleiks, fähisteks karakterile, mis on jõudnud võita kiusatused. Nende sentide kasvatuslik väärtus on palju kõrgem kui väärtus, mis nende peale münditud. Tänapäev, kus majanduslik element ühiskonna — ja ka üksikisiku — elus ikka suuremat tähtsust omab, peame noori veenma selles, missugune tähtsus on majanduslikus elus korralikkusel, hoolikkusel, ettenägelikkusel ja nende sünteesis — kokku-

hoidlikkusel. Noorsoole peab selgitama, et kokkuhoidlikkus pole ainult majanduslik mõiste, millest ükskõikselt võib mööda minna, vaid töö kõrval ta on üheks tähtsaks elu edu alussambaks. Noored peaksid õppima, et kokkuhoidlikkus ei tähenda kuidagi ainult rahakogumist, vaid kava-kindlat ja teadlikku asjade ja väärtuste käsitamist. „Kunst pole raha teenida, kunst on raha hoida.“ Seda rasket kunsti peab noorsugu õppima, et tal elus midagi oleks ja et ta ka ise midagi oleks.

Nende vaimse väärtuste kõrval pole noorte kokkuhoidlikkuse materiaalne külg sugugi tähtsusetu. Sentidena pankadesse kogutud summad muutuvad seal tõhusaiks hoiusteks, mis kavakindlalt rahvamajandusse juhitakse. Noorte säästjate tähelepanu tuleb juhtida sellele, et traktor ja laev, treipink ja telliskivivabrik — kõik, mis vajab kapitali, — elab ja areneb tänu kodanikule, kes teadlikult ja arukalt oma maja peab ja oma kõrvalepandud sendid hoiule viib. Iga noor, kel pangas ka väiksem hoius, võib uhke olla teades, et ka tema sendid mingit väikest, aga siiski tähtsat vanta rahvamajanduse hiigla-aparaadist liikuma panevad. Ja kui noor säästja selles kõiges veendub, siis on kindel, et temast ükskord sirgub kodanik, kes mitte üksnes kainelt ei kalkuleeri, vaid ka arukalt tegutseb.

Noorkotkas on kokkuhoidlik, töökas ja visa. Meie, noorte juhtide ülesandeks on kõigiti kaasa aidata hoiutegevuse mõtte levimisele ning selle kaudu noore kotka 9. seaduse täitmise süvendamine. Nii arendame poisid tema vaimseid väärtusi, kuid võimaldame tal ka töötada kaasa rahvamajanduse eduks ning selle kaudu kogu meie riigi hüvanguks.

Väljaandja: NK Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol. P. Asmus, prof. E. Ein, prof. J. Köpp, HM koolide peainspektor J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kindr.-maj. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid R. Lahi (tegevtoimetaja), V. Hiir, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetuse-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 24, tel. 37-44.

Tellimishind: aastas kr. 2.—, 6 k. — kr. 1.20, 3 k. — kr. 0.60. Üksiknumber 20 senti.

Posti jooksev arve nr. 2133. Ajakiri ilmub kord kuus.

E. GÜNTHER

Tallinn — Tartu — Viljandi — Pärnu

Rohud
värvid
kosmeetikakaubad

Soodsaim ostukoht kõigile!

Valmistame

igasuguseid trükitöid maitsekalt

Osaühing

K. MATTIESENI TRÜKIKODA

Tartu, Vallikraavi 4. Tel. 24-80 ja 24-97. Postk. 46